

***OECETIS NOTATA* (RAMBUR, 1822)**

Tekst – B. Koese (EIS-Nederland)

Herkenning

Oecetis notata behoort tot de grote familie Leptoceridae, een familie van vrij kleine kokerjuffers zonder ocelli en met slechts twee lange sporen aan de achterscheen. Mannetjes van *Oecetis notata* vallen op door de opvallende, donkere gepigmenteerde laatste tergieten. Beide geslachten hebben, net als sommige andere *Oecetis*-soorten donkere dwarsstreepjes op de voorvleugel. De larven hebben een plat kokertje die is opgebouwd uit mosblaadjes (Higler 2005). De adulten zijn te determineren met Macan (1973) en Malicky (2004). De larven kunnen gedetermineerd worden met Higler (2005) en Wallace et al. (2003).

Te verwisselen met

De soort is te verwarren met andere vertegenwoordigers van de familie Leptoceridae.

Levenswijze

Oecetis notata is in Nederland met name in juli en augustus gevangen, uiterlijk tussen 20 juni en 23 augustus. De larve is carnivoor (Moog 1995).

Biotoop

De soort bewoont traag stromende delen van grote rivieren zoals dode rivierarmen, en uiterwaarden waar de soort zich volgens Wallace et al. (2003) tussen boomwortels en met mos bedekte stenen bevindt. Schmedtje & Colling (1996) vonden de soort op allerlei substraat, onder andere waterplanten, grind en keien, en tussen grof organisch materiaal.

Inventarisatie

De volwassen dieren zijn goed op licht te vangen maar omdat de dieren waarschijnlijk grote afstanden afleggen, zijn lichtvangsten vermoedelijk niet altijd representatief voor het plaatselijke voorkomen. De larven kunnen waarschijnlijk vanaf de oever met een standaard macrofauna net worden bemachtigd.

Verspreiding in Europa

Uit vrijwel alle Europese landen bekend. De soort ontbreekt in Noord-Scandinavië en Schotland (Tobias & Tobias 1981). De soort wordt in toenemende mate gevonden in de Duitse deelstaat Nordrhein-Westfalen, met name in het stroomgebied van de Rijn waar de soort is aangetroffen tot aan Emmerich nabij de Nederlandse grens (Robert & Wichard 1994, Sommerhäuser et al. 1997).

Verspreiding in Nederland

Oecetis notata werd van oorsprong vooral langs grote rivieren gevangen (Fischer 1934, Van Dessel 1989). Recente vondsten zijn vooral afkomstig van diverse vennen in Zuidoost-Nederland waar de volwassen dieren op licht afkomen. Vermoedelijk plant de soort zich in deze gebieden niet voort. De larve is recent aangetroffen in de Roer, Limburg.

Trend

De soort gaat mogelijk vooruit in Nederland. Hoewel de soort nog altijd zeldzaam is, is er sprake van een toenemend aantal vondsten. Het betreft echter hoofdzakelijk waarnemingen van imago's waarvan de herkomst niet geheel duidelijk is.

Bedreigingen

De soort is gevoelig voor waterverontreiniging. Omdat veel grote rivieren in Nederland juist in kwaliteit toenemen lijkt dit geen acute bedreiging.

Beheer

Afgaande op de biotoopbeschrijvingen van Wallace et al (2006) en Schmedtje & Colling (1996) lijkt *O. notata* gebaat bij een structureel substraat. Het aanbrengen van variatie in de oeverstructuur ('dekanaliseren') is vermoedelijk bevorderlijk voor deze soort.

Verspreiding van *Oecetis notata* voor (cirkel) en vanaf 1980

Kansen

De soort heeft bij verder toenemende waterkwaliteit veel potentie om zich in Nederland uit te breiden met name in het stroomgebied van de Rijn.

Literatuur

- Dessel, B. van 1989. Ecologisch herstel van de Rijnmakrofauna. Rijksinstituut voor Natuurbeheer. [rapportnummer: 989-14]
- Macan, T.T. 1973. A key to the adults of the British Trichoptera. Freshwater Biological Association Scientific Publication 28: 1-151.
- Malicky, H., 2004. Atlas of European Trichoptera, second edition. Springer, Dordrecht.
- Moog, O. 1995. Fauna aquatica Austriaca. Bundesministerium
- Fischer, F.C.J. 1934. Verzeichnis der in de Nederlanden und dem Nachbargebiete vorkommenden Trichoptera. Tijdschrift voor Entomologie 77: 177-201.
- Higler, L.W.G. 2005. De Nederlandse kokerjufferlarven. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Robert, B. & W. Wichard 1994. Kartierung der Köcherfliegen (Trichoptera) in Nordrhein-Westfalen. Entomologische Mitteilungen Löbbecke-Museum + Aquazoo 2: 1: 227.
- Schmedtje, U. & M. Colling 1996. Ökologische Typisierung der aquatischen Makrofauna. Informationsberichte des Bayerischen Landesamtes für Wasserwirtschaft.
- Sommerhäuser, M., B. Robert & H. Schuhmacher 1997. Flight periods and life history strategies of caddisflies in temporary and permanent woodland brooks in the Lower Rhine area (Germany). Proceedings of the 8th International Symposium on Trichoptera: 425-433.
- Tobias, W. & D. Tobias 1981. Trichoptera Germanica. Bestimmungstabellen für die deutschen Köcherfliegen. Teil I. Imagines. Courier Forschungsinstitut Senckenberg 49.
- Wallace, I.D., B. Wallace & G.N. Philipson 2003. Keys to the case-bearing caddis larvae of Britain and Ireland. Freshwater Biological Association Scientific Publication 61: 1-259.